

Lastbiler og olie skal tøjle Mellemøsten

Tyrkiet prøver med handel og diplomati at agere bølgebryder mellem den arabiske verden og Europa. Araberne jubler, mens EU er lunken.

Tyrkiet er træt af at vente på EU. I stedet har landet, der skræver over Europa og Asien, sat gang i en udenrigspolitisk offensiv, der skal skabe ro i regionen gennem samhandel.

Konsekvensen er, at EU, der så længe har holdt de tyrkiske ønsker hen, måske ender med at få mere brug for Tyrkiet end omvendt, siger analytikere.

»Tyrkiet er ved at gøre sig uundværlig for EU og USA i Mellemøsten. Det vil være en del af EU og samtidig forme den arabiske verden efter europæiske værdier«, siger den britiske forfatter og journalist Patrick Seale.

De seneste to år har en ny tyrkisk udenrigspolitik banket de diplomatiske rør til Mellemøsten fri for rust og skabt en topnet politisk maskine, der hver eneste måned skaber nye politiske resultater i regionens ellers så resultatløse politiske ørken.

Visionen for Tyrkiet er en slags indre marked, hvor olie og gas strømmer til og gennem Tyrkiet, mens tyrkiske biler, køleskabe og tøj suser af sted på rullende karavaner af lastbiler, der uden problemer krydser grænser i alle landene mellem Sortehavet og Det Indiske Ocean.

»I brede vendinger er det, Tyrkiet gør i Mellemøsten, at skabe en zone af fred og stabilitet omkring sig, så dets anstrengelser for at sikre sin egen fremgang ikke påvirkes negativt af den uro, der normalt er rigeligt af i området. Overvejelser om økonomi og politisk stabilitet ligger bag alle de nye åbninger. Det er et meget ambitiøst forsøg på at omskabe både miljøet og Tyrkiets forhold til det miljø. Hvis det lykkes, vil det være en ting, EU-naboskabspo-

del. Tyrkiet er deres åbning mod verdensmarkedet», siger Soli Ozel.

Bekymring over EU

En meningsmåling lavet af tænketanken Tesev i Istanbul viser, at mere end halvdelen af de adspurgte i Irak, Syrien, Egypten, Jordan, Libanon, Saudi Arabien og Palæstina støtter, at et muslimsk land optages i EU. 64 procent siger, at Tyrkiets forsøg på at blive medlem af unionen har positiv effekt på den arabiske verden.

»Så længe Tyrkiet er aktivt i Mellemøsten, ser vi, at det står stærkere i forhold til EU, og det vil fortsætte med at vinde accept fra landene i regionen«, siger Sabiha Senyucl Gundogar, der er medforfatter til rapporten 'Opfattelser af Tyrkiet i Mellemøsten', der blev offentliggjort af tænketanken Tesev for en uge siden.

Offentliggørelsen af rapporten kom, samtidig med at EU-landene valgte den særdeles Tyrkiet-skeptiske Herman Van Rompuy til EU's første præsident. Belgieren har tidligere udtalt, at »de

universelle værdier, som gælder i Europa, og som er kristendommens fundamentale værdier, vil miste handlekraft, hvis et stort islamisk land som Tyrkiet optages«.

Udtalelsen faldt i 2004 på et tidspunkt, hvor det at slå på Tyrkiet var en gratis omgang, idet han dengang var i opposition i sit hjemland. Nu siger han, at der ikke er grund til at hæfte sig ved udtalelserne fra dengang, men det gør man naturligvis i Tyrkiet alligevel.

»Vi er bekymrede«, siger et højtstående medlem af regeringspartiet AKP, Suat Kinnikloglu, til The Guardian.

»Denne mand (EU-præsidenten) har gjort det meget klart, at han ikke vil se Tyrkiet i EU. Hvad der er endnu mere sørgeligt, er, at han argumenterer på basis af unionens såkaldt kristne værdier. Det er ikke den type union, vi forestiller os. De værdier, vi forestiller os, er dem, der hedder demokrati, gennemsigtighed, menneskerettigheder og retssikkerhed«.

martin.selsøe@pol.dk

litik normalt stræber efter«, siger Soli Ozel fra Istanbuls Bilgi-universitet.

En ny meningsmåling i den arabiske verden viser, at befolkningerne er vilde med det, Tyrkiet gør. 61 procent af de godt 2.000 adspurgte i syv arabiske lande svarer, at Tyrkiet er et forbillede som en sekulær muslimsk stat, og tre fjerdedele ser gerne, at Tyrkiet involverer sig dybere i løsningen af regionens problemer.

Forklaringen er enkel, for i modsætning til EU ser araberne noget af sig selv i Tyrkiet og frem for alt noget, de gerne vil opnå for deres egne lande.

Det tyrkiske forbillede

»Tyrkiet er svaret på den desperate jagt på et forbillede i den arabiske verden. I den

arabiske verden har man på den ene side folk, der understreger Tyrkiets kombination af islam og demokrati, og på den anden side sekulære arabere, der beundrer, at man kan bygge et sekulært demokrati i et muslimsk land. Fra to vidt forskellige synspunkter ser man altså op til Tyrkiet«, siger den tyske forfatter og mellemøst-specialist Carsten Wieland.

Som et konkret resultat af utallige arabiske og iranske statsbesøg i Ankara og Istanbul – og flere ugentlige tyrkiske ministerture til andre lande i Mellemøsten – har Tyrkiet alene inden for de seneste måneder underskrevet over 100 handelsaftaler med Iran, Irak og Syrien. Handel er noget, alle kan forstå, og hvad regimerne angår, er det et ord, de hellere vil høre end

'demokrati' og 'menneskerettigheder', som har det med at stå højt på EU's dagsordener.

»Det er svært at sige generelt, om demokrati følger i skyggen af samhandel, men det er ofte sket, at pluralisme er kommet med ind sammen med handel, møder mellem mennesker og med moderne teknologi. Demokrati er nok bevidst ikke en del af den tyrkiske strategi i regionen. Hvis demokrati kommer med, er det som sideeffekt«, siger Carsten Wieland.

Under en konference på Det Danske Institut i Damaskus tidligere denne måned diskuterede Carsten Wieland, Patrick Seale og Soli Ozel med mange andre Tyrkiets nye rolle i Mellemøsten og hørte blandt andet, at tyrkisk nu er mere populært

KØ. En tidlig morgen trænges lastbilerne ved Habur-grænseovergangen mellem Tyrkiet og Irak. Tyrkiet prøver at placere sig som centrum i en livlig samhandel mellem øst og vest, fra Europa til Centralasien. Arkivfoto: Darko Bandic/AP

som fremmedsprog blandt kurderne i Nordirak end arabisk.

»Historisk under osmannerne var det sydøstlige Tyrkiet og Nordirak del af den samme økonomiske zone, så på sin vis er det, den tyrkiske regering gør, at løfte de økonomiske grænser mellem Tyrkiet og dets naboer. Mest iøjnefaldende i Syrien og Irak. Det er kun naturligt, at kurderne kommer til at tjene mange penge, og de vil behøve meget byggeri og meget han-

SE ALLE BOXERS KANALER I HELE DECEMBER – UDEN EKSTRA BETALING!

Alle disse kanaler kan også tilkøbes enkeltvis fra kun 19 kr./md.

I hele december måned 2009 kan de Boxer-kunder, der har tegnet et 12 mdr.'s Boxer-abonnement se samtlige Boxer-kanaler – uden ekstra betaling (bortset fra Canal+ kanalerne). Boxer Max kunder får den 12. måned uden beregning.

FÅ DET DIGITALE MODTAGERUDSTYR, DU HAR BRUG FOR FRA:

0,-*

KAMPAGNETILBUD!

Slå til inden 1. januar og få Boxer fra:

BOXER

MINI

4 kanaler

TV 2 & DR's kanaler, kan du altid se med Boxer-udstyr.

49,-
Dr. md.

Prisen gælder de første 12 mdr. (bindingsperiode) + halvårlig kortafgift på 389 kr. Samlet pris 1. år: 1.366 kr.*

T2 NEWS T2 charlie

5

4

BOXER

*12 mdr. x 49 kr. + 2 x 389 kr. (halvårlig kortafgift) + 0 kr. (digitalt modtagerudstyr). Vejl. pris på henholdsvis digital modtagerboks fra: 1.299 kr. og Boxer TV-Modul fra: 799 kr. Abonnementet er bindende de første 12 måneder. Efter 12 måneder afregnes dit abonnement til almindelig abonnementspris (pr. 89 kr. pr. md.). Pris for 2. år: 1.846 kr. Tilbuddet gælder fra 16.11.09 t.o.m. 31.12.09